

หนี้สูญ
หนี้เสียที่ต้องตัด
จากบัญชี

- SELECTED ARTICLE -

หนี้สูญ
หนี้เสียที่ต้องตัด
จากบัญชี

หนังสือ หนังสือที่ต้องตัดจากบัญชี

โดย ดร.สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์

พิมพ์ครั้งแรก : สิงหาคม 2566
ISBN (e-Book) : 978-616-302-323-0
เจ้าของ : บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด
ที่ปรึกษา : ดารารัตน์ พิชมงคล
กองบรรณาธิการ : นพพร สันธิศรี
พิสูจน์อักษร : ประนอม เพ็ชรสมัย
ประสานงาน : ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง
ออกแบบ-จัดรูปเล่ม : ศชาภา พูลสวัสดิ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์.

หนังสือ หนังสือที่ต้องตัดจากบัญชี.-- กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ เพรส, 2566.

24 หน้า.

1. หนังสือ (การบัญชี). I. ชื่อเรื่อง.

657.74

ISBN (e-Book) : 978-616-302-323-0

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด เลขที่ 178 อาคารธรรมนิติ ชั้น 4

ซอยเพิ่มทรัพย์ (ประชาชื่น 20) ถนนประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

โทรศัพท์ (02) 555-0713 โทรสาร (02) 555-0728

ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (ห้ามลอกเลียนแบบ ไม่ว่าส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งการจัดเก็บ ถ่ายทอด ไม่ว่ารูปแบบ หรือวิธีใด ๆ ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายภาพ การบันทึก หรือวิธีการอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้น จะถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย)

- คำนำ -

ก่อนจะมาเป็น “หนี้สูญ” ต้องผ่านการบันทึกบัญชีลูกหนี้มาก่อน ซึ่งเกิดจากการขายที่ให้เครดิตแก่ลูกหนี้ ที่เรียกกันทั่วไปคือ การขายเชื่อ หรืออาจเป็นการขายผ่อนชำระ รวมถึงการรับชำระเป็นงวด ๆ ในลักษณะการเช่าซื้อหรือลีสซิ่ง นอกจากลูกหนี้ที่เกิดจากการค้าแล้วอาจมีลูกหนี้ในลักษณะอื่น ๆ ทั้งนี้ กิจกรรมที่มีลูกหนี้ย่อมมีสิทธิในการเรียกให้ลูกหนี้คืนชำระเงินตามมูลหนี้ที่เกิดขึ้น ดังที่ได้ตกลงกันไว้

และเมื่อดำเนินการติดตามทวงถามลูกหนี้ แล้วไม่ได้รับการชำระหนี้ด้วยเหตุต่างๆ เช่น ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย ลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสาบสูญ หรือลูกหนี้เลิกกิจการ เป็นต้น จำเป็นต้องดำเนินการตัดบัญชีลูกหนี้ที่มีปัญหาเหล่านี้ให้เป็นหนี้สูญ ซึ่งหนังสือเล่มนี้รวบรวมหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญ และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับหนี้สูญไว้อย่างครบถ้วนเพื่อเป็นแนวทางให้นักบัญชีจัดการเรื่องหนี้สูญได้ถูกต้อง

- สารบัญ -

6

ความหมาย
ของลูกหนี้

9

หลักเกณฑ์
การจำนำหนี้สูญ

17

การบันทึกบัญชี
เกี่ยวกับหนี้สูญและ
ลูกหนี้ที่คาดว่าจะ
เก็บเงินไม่ได้

23

สรุป
การตัดจำนำหนี้สูญ

ความหมาย ของลูกหนี้

มาพบทวนทำความเข้าใจความหมายของลูกหนี้กันดังนี้

ลูกหนี้ หมายถึง สิทธิที่กิจการจะได้รับเงินสด หรือทรัพยากร หรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอื่น ๆ เมื่อถึงกำหนดชำระ ลูกหนี้นี้อาจรวมถึงลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้า หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการที่กิจการได้ส่งไปแก่หนี้ หรือได้ตกลงกันอย่างเป็นทางการกับผู้ซื้อ

ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ใช่ลูกหนี้การค้า เช่น ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ และลูกจ้าง เงินให้กู้ยืมอื่น เป็นต้น

โดยปกติทั่วไป ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นที่เป็นหนี้ย่อมตระหนักหรือมีจิตสำนึกที่ผูกพันในการชำระหนี้ ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาที่มีคุณธรรมในจิตสำนึก และมีจริยธรรมในการปฏิบัติ ย่อมไม่สบายใจหากมิได้ชำระหนี้ที่ได้ก่อขึ้น อย่างไรก็ตามบุคคลไม่ได้เป็นคนดีทุกคน หรืออาจมีปัจจัยบางอย่างที่ทำให้สถานการณ์ที่ควรต้องชำระหนี้ตามเวลาต้องขยายเวลาออกไปหรือไม่อาจชำระหนี้ได้ จากการที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้ทำให้กิจการต้องมีการวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อพิจารณาโอกาสที่จะไม่ได้รับชำระหนี้

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน จึงมีความหมายที่กิจการจะได้รับชำระหนี้ในเวลาไม่เกิน 1 ปี ดังนั้นหากลูกหนี้ค้างชำระเกิน 1 ปี จึงมีความเสี่ยงที่กิจการอาจจะไม่ได้รับชำระ โอกาสของการไม่ได้ชำระจึงเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่มูลหนี้ของลูกหนี้ค้างชำระเกินกำหนดเวลาที่กิจการให้สินเชื่อไว้ การค้างชำระหนี้เกินกำหนดเวลาจึงเป็นเหตุให้สงสัยได้ว่าอาจไม่ได้รับชำระหรืออาจจะได้รับชำระมาไม่ครบตามจำนวนหนี้ และแน่นอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่อาจจะได้รับชำระหนี้มาไม่ครบหรือไม่ได้รับชำระ นักบัญชีจะแสดงรายการลูกหนี้ตามจำนวนที่บันทึกไว้ย่อมทำให้เกิดหลักการบัญชี เพราะจะเป็นการแสดงฐานะของลูกหนี้ในมูลค่าที่จะได้รับที่สูงเกินจริง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เนื่องจากลูกหนี้ดังกล่าวเกิดการด้อยค่านั่นเอง

ดังนั้นการที่ลูกหนี้เกิดการด้อยค่า จึงเป็นเหตุให้กิจการต้องประมาณการด้อยค่าตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ค่าเผื่อการด้อยค่าหรือค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตของลูกหนี้ เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงินกรณีกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ไม่ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานรายงานทางการเงิน แต่ปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วน